

Haga mödra-barnhälsovårdsteam

specialistvård för gravida med substansbruk, beroende och/eller fosterskadligt bruk av läkemedel/alkohol och deras barn

Mål

- Tillvarata det väntade/nyfödda barnets rätt och möjlighet att inte utsättas för fara och komplikationer på grund av preparat som kan vara fosterskadande.
- Stödja den gravida att ta sig ur skadligt bruk/beroende.
- Verka för ett förbättrat omhändertagande av målgruppen

Målgrupper

- Gravida med aktuell eller skadligt bruk/beroende och deras barn
- Gravida, utan skadligt bruk/beroende, som upptäckt graviditeten sent och druckit/medicinerat som vanligt.
- Personal verksamma på barnmorskemottagningar och inom barnhälsovården i Göteborg och Södra Bohuslän där Haga-teamet ett handledningsuppdrag
- Samverkan med andra för den gravida, barnet och familjen angelägna verksamheter under graviditet, förlossning och spädbarnstid,
 - t ex socialtjänst och SU-kliniker (bl a Förlossning, Narkos, Neonatal, Beroende).

Hur?

Tidig upptäckt är viktigt för att minska risken för att fostret exponeras under fosterlivet!

Därför är

- ✓ Första besöket på BMM **fostrets besök.**
- ✓ Barnmorskor genomför **ABCD-samtal/AUDIT**
då pratar man om alkohol, borttagande/bevarande av läkemedel, cigaretter och droger.
DVS substanser som vi vet kan ha en skadlig inverkan på fostrets utveckling.
- ✓ Vid utfall kontaktas Haga-teamet

Varför?

Tre viktiga skäl till att det är fostrets samtal!

1. Att på individnivå **upptäcka** och **identifiera** gravida personer som har ett pågående eller nyligen avslutat beroende/missbruk/skadligt bruk av fosterskadliga substanser för att kunna **erbjuda stöd** under graviditet och **främja en långsiktig drogfrihet med barnets bästa i fokus**
2. Att på individnivå **fatta ett välgrundat beslut** rörande graviditeten
3. Att på samhällsnivå tidigt **informera** och **utbilda ALLA gravida personer** om den **skadliga inverkan** dessa preparat kan ha på fostrets utveckling under fosterlivet

Vad erbjuder vi den gravida?

- ✓ Välkomnade **miljö**
- ✓ Hög tillgänglighet (telefoner, tider, mm)
- ✓ Tvärprofessionellt team
- ✓ Besök en gång i veckan
- ✓ Drogtester vid varje besök

Hagateamets personalgrupp

- Två barnmorskor
- Två BHV- sjuksköterskor
- Två hälso- och sjukvårdskuratorer
- Undersköterska/teamsamordnare
- Obstetriker
- Barnläkare
- Psykiatriker
- Fysioterapeut

Metod

- Teamarbete (2st per patient)
- Täta besök
- Fördjupat stöd
- Samtalsstöd (föräldraskap, Cos-P, MI mm)
- Samverkan med nätverk och professionella
- Ansöka om insatser
- Förbereda för föräldraskap och ev. insatser

Antal gravida och barn per år

- 75 gravida/år (cirka 30 pågående gravida)
- 45-50 barn föds/år (cirka 30 pågående barn)

- Var tar övriga gravida vägen?
 - Missfall
 - Abort
 - Flyttar
 - Placeras (ex behandlingshem)
 - Vill inte ha kontakt

När barnet är fött

- Följs barnet på Haga-teamets BVC i 6 månader
- Teamarbete (Kurator och BHV-ssk)
- Täta besök (varje vecka i 2 mån därefter varannan vecka)
- Erbjuder fler hembesök
- Långa besök (60 min, utveckling, samspel)
- Hög tillgänglighet (tfn, besökstider)
- Barnläkare (tre besök, specialist på exponerade barn)
- Fortsatt samverkan med nätverk och professionella
- Exponerade barn följs årligen fram till skolstart

Några framgångsfaktorer i vår arbetsmodell

- Tidig upptäckt
- Täta besök/längre besök/hög tillgänglighet
- Samverkan mellan våra olika professioner
- Samverkan med socialtjänst, psykiatri och beroendevård m.fl.
- Att den gravida kan tillgodogöra sig kort- och långsiktigt stöd gällande nykterhet och drogfrihet

Alla foster som utsätts för
alkohol/droger/fosterskadliga läkemedel
under graviditeten tar inte skada

Olika känslighet för det toxiska ämnet

Tack för att vi fick prata om vår verksamhet!!

Maria Holgersson och Charlotte Karlsson

Leg Hälso- och sjukvårdskuratorer
Haga mödra- barnhälsovårdsteam

Hagateamets historik

- Startades 2007
- Syfte: Primärvården i Storgöteborg fick i uppdrag att driva en resursenhet för gravida med substansbruk, beroende och/eller fosterskadligt bruk av läkemedel/alkohol och deras barn
- Samverkan med Verksamhet Beroende, Sahlgrenska Universitetssjukhuset
- Först i Sverige

AUDIT

The Alcohol Use Disorder Identification Test Screeningsinstrument som kan användas för att identifiera personer med riskfylld konsumtion, beroende eller skador

AUDIT är framför allt ett samtalsunderlag!

Poängräkning:

frågorna 1-8 kan ge 0, 1, 2, 3 eller 4 poäng

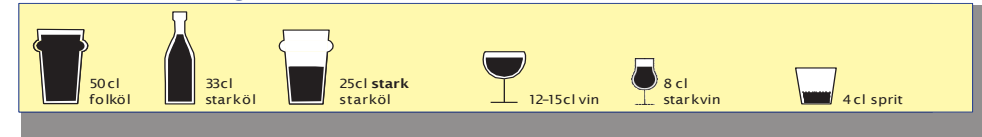
frågorna 9-10 kan ge 0, 2 eller 4 poäng

AUDIT

Här är ett antal frågor om dina alkoholvanor.

Vi är tacksamma om du besvarar dem så noggrant och ärligt som möjligt genom att markera det alternativ som gäller för dig.

Med ett "standardglas" menas

hur gammal är du? _____ år

q man

q kvinna

1. Hur ofta dricker du alkohol?	Aldrig q	1 gång i månaden eller mer sällan q	2-4 gånger i månaden q	2-3 gånger i veckan q	4 gånger/vecka eller mer q
2. Hur många "standardglas" (se exempel) dricker du entypisk dag då du dricker alkohol?	1-2 q	3-4 q	5-6 q	7-9 q	10 eller fler q
3. Hur ofta dricker du sex sådana "standardglas" eller mer vid samma tillfälle?	Aldrig q	Mer sällan än en gång i månaden q	Varje månad q	Varje vecka q	Dagligen eller nästan varje dag q
4. Hur ofta under det senaste året har du inte kunnat sluta dricka sedan du börjat?	Aldrig q	Mer sällan än en gång i månaden q	Varje månad q	Varje vecka q	Dagligen eller nästan varje dag q
5. Hur ofta under det senaste året har du låtit bli att göra något som du borde för att du drack?	Aldrig q	Mer sällan än en gång i månaden q	Varje månad q	Varje vecka q	Dagligen eller nästan varje dag q
6. Hur ofta under senaste året har du behövt en "drink" på morgonen efter mycket drickande dagen innan?	Aldrig q	Mer sällan än en gång i månaden q	Varje månad q	Varje vecka q	Dagligen eller nästan varje dag q
7. Hur ofta under det senaste året har du haft skuld känslor eller samvetsförelser på grund av ditt drickande?	Aldrig q	Mer sällan än en gång i månaden q	Varje månad q	Varje vecka q	Dagligen eller nästan varje dag q
8. Hur ofta under det senaste året har du druckit så att du dagen efter inte kommit ihåg vad du sagt eller gjort?	Aldrig q	Mer sällan än en gång i månaden q	Varje månad q	Varje vecka q	Dagligen eller nästan varje dag q
9. Har du eller någon annan blivit skadad på grund av ditt drickande?	Nej q		Ja, men inte under det senaste året q		Ja, under det senaste året q
10. Har en släkting eller vän, en läkare (eller någon annan inom sjukvården) oroat sig över ditt drickande eller antytt att du borde minska på det?	Nej q		Ja, men inte under det senaste året q		Ja, under det senaste året q

har du besvarat alla frågor? - tack för din medverkan!

Samtal kring AUDIT

Fyll i formuläret med tanke på hur du druckit alkohol året innan graviditeten

Barnmorskan sammanfattar med hjälp av MI

- "Så för dig ser det ut så här:"
- "Du brukar dricka alkohol nästan varje dag, eller hur?"
- "När du dricker brukar du dricka 1-2 glas, stämmer det?"
- "Vad brukar du oftast dricka? Öl, vin, sprit.....?"
- "Har du druckit något under graviditeten som du oroar dig för?"

TLFB-formulär

Time Line Follow Back graviditetsvecka 1–20

Namn

Ålder

Veckodag							
Graviditetsvecka	Dag 0	Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6
0							
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

Meny – Agenda

?

Droger

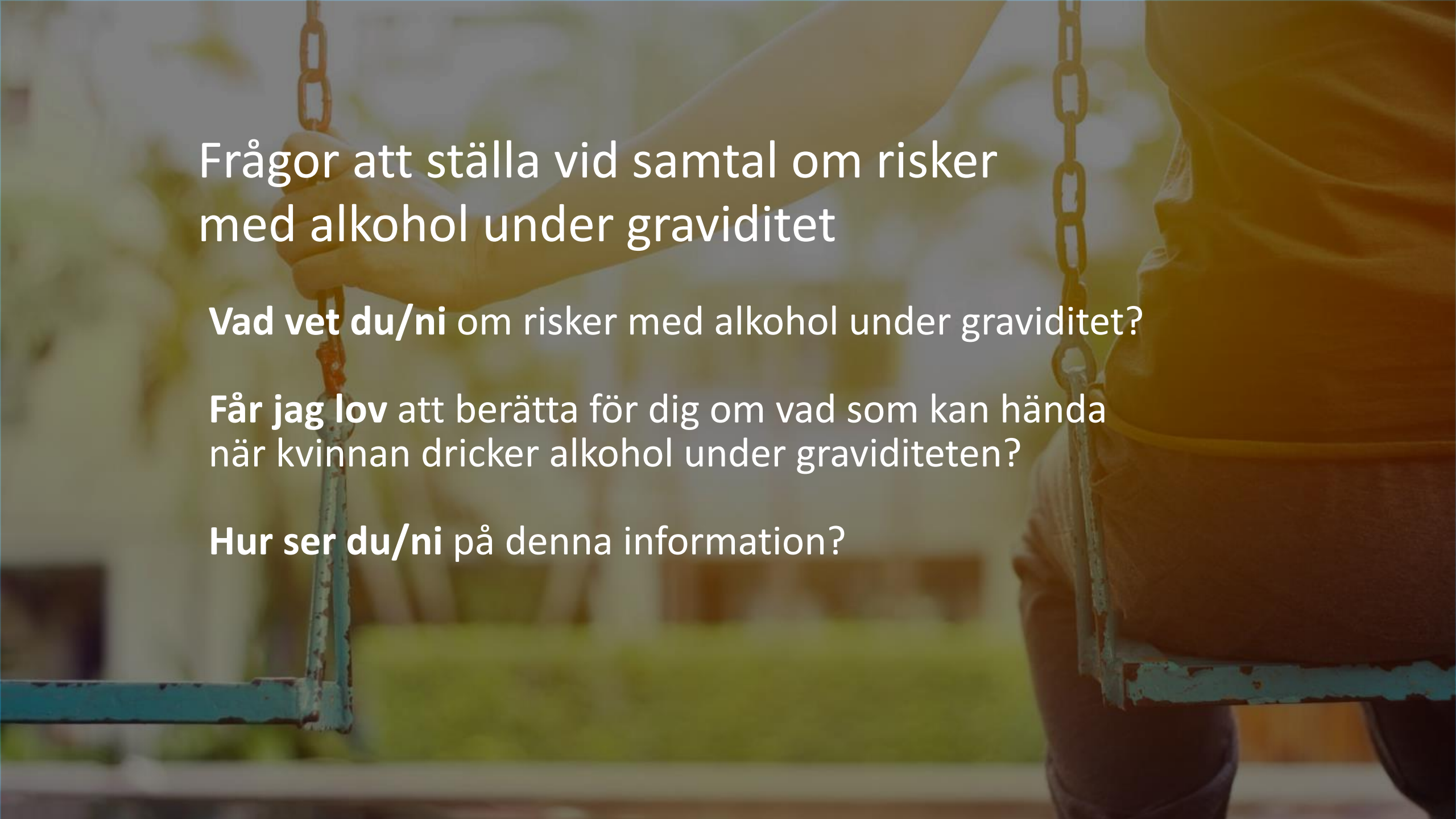
Läkemedel

Smärtlindrande Sömnmedicin
Lugnande

Alkohol

Snus/
cigaretter

?

Frågor att ställa vid samtal om risker med alkohol under graviditet

Vad vet du/ni om risker med alkohol under graviditet?

Får jag lov att berätta för dig om vad som kan hända när kvinnan dricker alkohol under graviditeten?

Hur ser du/ni på denna information?